

Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring

Jaarverslag 2016

Samenstelling LARAV

Op 1 januari 2016 bestond de LARAV uit:

Leden:

Dhr. mr. J.F.M.J. Bouwman	- Rechter bij de rechtbank Overijssel - voorzitter
Dhr. prof. mr. C.A. Groenendijk	- Emeritus hoogleraar rechtssociologie Radboud Universiteit Nijmegen
Mw. dr. G.N. Cornelisse	- Universitair docent Europees en internationaal recht Vrije Universiteit Amsterdam
Mw. mr. S. Rafi	- Senior consulent VluchtelingenWerk Nederland in Amsterdam
Dhr. mr. J.J. Wedemeijer	- Advocaat te Alkmaar
Mw. mr. L.M. Straver	- Advocaat te Utrecht
Mw. mr. H. Postma	- Advocaat in Groningen
Dhr. mr. A.W. Eikelboom	- Advocaat te Amsterdam

Adviserende lid:

Dhr. mr. E. Sluiter	- Juridisch coördinator Raad voor Rechtsbijstand
---------------------	--

Secretaris

Dhr. J. Mulder	- Beleidsmedewerker asiel Raad voor Rechtsbijstand
----------------	--

Vergaderingen 2016

De LARAV vergaderde in 2016 drie keren: op 5 februari, op 29 april en op 8 december. De vergaderingen vonden plaats in het centraal kantoor van de Raad voor Rechtsbijstand te Utrecht.

Adviezen

Advies inzake het sporenbeleid asiel (ongevraagd advies d.d. 11 februari 2016)

Staatssecretaris Veiligheid en Justitie dhr. Dijkhoff kondigt in een brief van 27 november 2015 met het onderwerp maatregelen hoge instroom asiel het zogenaamde sporenbeleid aan met de volgende 5 sporen: spoor 1 betreft Dublinzaken, spoor 2 betreft zaken van asielzoekers uit veilige landen van herkomst of met een vergunning in een ander EU-land, spoor 3 betreft evident inwilligbare asielverzoeken, spoor 4 betreft asielverzoeken die worden afgehandeld in de A.A.-procedure en spoor 5 betreft op het eerste oog inwilligbare asielverzoeken waarbij evenwel toch nader onderzoek nodig is (bijv. zaken waarbij asielzoeker geen identiteitspapieren kan overleggen).

Het advies spitst zich toe op het feit dat de staatssecretaris meent dat voor evident inwilligbare asielverzoeken (spoor 3) geen gefinancierde rechtsbijstand nodig is. De LARAV ondersteunt het streven om asielzoekers zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de uitkomst van hun asielverzoek, zeker als die daarmee sneller hun familieleden uit oorlogsgebieden naar Nederland kunnen laten nareizen, maar het onthouden van rechtsbijstand kan eenvoudig leiden tot rapporten van nader gehoor, waarin de kern van het asielrelaas niet wordt weergegeven. Immers, de asielzoeker laat het achterste van de tong niet zien wetende dat het asielverzoek toch wordt ingewilligd, en/of vertelt zonder een goede voorbereiding door een advocaat het verhaal dat volgens de reisagenten opgedist zou moeten worden. Mocht in een later stadium (bijv. na structurele vrede in het land van herkomst) de vergunning worden ingetrokken, dan kunnen – als de asielzoeker meent dat er voor hem/haar nog steeds reden is om asiel in Nederland te hebben/houden – de verklaringen in het nader gehoor worden tegengeworpen. De LARAV adviseert daarom om bij voorkeur 2

contactmomenten met een advocaat te financieren, namelijk een ter voorbereiding op het gehoor opdat de asielzoeker de asielmotieven volledig en juist weergeeft en één teneinde eventueel noodzakelijke correcties op het rapport aan het dossier toe te voegen. Mocht de staatssecretaris twee gesprekken teveel vinden dan toch liefst één gesprek als voorbereiding op het gehoor. Als laatste optie wordt geadviseerd dat de Raad een gesprek faciliteert tussen de cliënt en een (niet door de Raad gefinancierde) rechtsbijstand verlenende advocaat. De LARAV vult aan dat het voeren van de voorgestelde gesprekken niet leidt tot vertraging in de asielprocedure van de spoor 3 cliënt.

Mocht de staatssecretaris niet instemmen met voorgenoemde gesprekken, dan adviseert de LARAV de staatssecretaris te vragen om toe te zeggen dat eventuele tegenstrijdigheden tussen de in de spoor 3 afgenomen gehoren en de eventueel later af te nemen langere gehoren in volgende procedures (bijvoorbeeld bij gezinshereniging, intrekking van de verleende verblijfsvergunning en naturalisatie) niet aan de vreemdeling zullen worden tegenovergevoerd en dit in het Vreemdelingenbesluit expliciet neer te leggen. Dit zou immers niet reëel zijn nu er tijdens de eerste gehoren geen rechtsbijstand is verleend.

De directie van de Raad reageert op 16 juni dat de maatregelen tegen de verhoogde instroom beleid van de Staatssecretaris is en niet van de Raad voor Rechtsbijstand. De Raad heeft dit beleid slechts uit te voeren. Het advies is voor kennisgeving aangenomen en niet doorgezonden naar de Staatssecretaris. Het volledige advies is te lezen op

<http://www.rvr.org/binaries/content/assets/rvrorg/informatie-over-de-raad/larav/adviezen/advies-larav-inzake-het-sporenbeleid-11-februari-2016.pdf>

Advies inzake opleiding bestuursrecht indien de advocaat niet de major bestuursrecht van de beroepsopleiding van de NOvA heeft gevolgd (d.d. 3 maart 2016)

Op 22 september 2015 is de LARAV gevraagd hierover te adviseren. Het advies luidt:

- a) Het is mogelijk dat een advocaat heel veel praktijkervaring heeft en daardoor goed op de hoogte is van het bestuursrecht. Is hiervan sprake dan kan de betreffende advocaat zonder les te volgen een examen major bestuursrecht doen ofwel bij de beroepsopleiding van de advocatuur ofwel bij de Grotius academie. Een certificaat van een van beide opleidingen volstaat voor inschrijving.
- b) Wil een advocaat toegelaten worden voor de specialisatie asiel- en vluchtelingenrecht, terwijl hij/zij niet de major bestuursrecht van de beroepsopleiding van de advocatuur heeft afgerond, dan dient de advocaat:
 - I. Ofwel de major bestuursrecht van de beroepsopleiding te volgen en met positief resultaat af te ronden
 - II. Ofwel de specialisatieopleiding Algemeen Bestuursrecht van de Grotius Academie te volgen en met een positief resultaat af te ronden
 - III. Ofwel een (op dit moment – voor zover bekend - nog niet bestaande) cursus/opleiding bestuursrecht op maat te volgen en met positief resultaat af te ronden, waarbij het programma van cursus/opleiding speciaal gericht is op het aanbieden van voldoende en adequate kennis van het bestuursrecht voor advocaten die rechtsbijstand willen verlenen op het gebied van asiel- en vluchtelingenrecht.
 - (1) Advocaten die de minor bestuursrecht van de beroepsopleiding van de advocatuur hebben gevolgd dienen een cursus/opleiding bestuursrecht gericht op asiel- en vluchtelingenrecht te volgen van minimaal 30 klokuren, waarvan 15 uren zelfstudie (5 dagdelen). Daarin dienen in ieder geval de onderwerpen “beïnvloeding van het nationale recht door Europese regelgeving, jurisprudentie en beginselen” en “belangenafweging” voldoende aan bod te komen.
 - (2) Advocaten die de minor bestuursrecht van de beroepsopleiding van de advocatuur niet hebben gevolgd dienen een cursus/opleiding bestuursrecht gericht op asiel- en vluchtelingenrecht te volgen van minimaal 60 klokuren, waarvan 30 uren zelfstudie (10 dagdelen). Hiervoor geldt inhoudelijk – naast de onderwerpen zoals onder (1) vermeld- ook de voorwaarde dat de cursus de algemene onderwerpen “basisbegrippen en bestuurlijke voorprocedures” en “rechtsbescherming” (beroep, hoger beroep, voorlopige voorziening) omvat.

De Raad heeft dit advies overgenomen.

Advies cursus actualiteiten vreemdelingenbewaring SVMA (d.d. 15 december 2016)

Op 4 november 2016 ontving de LARAV het verzoek te adviseren over de vraag of de door de SVMA (Specialisten Vereniging Migratierecht Advocaten) aangeboden cursus actualiteiten vreemdelingenbewaring (naast andere cursussen) kan gelden als verplichte cursus voor het onderhouden van de vakbekwaamheid van vreemdelingenbewaringsadvocaten, als bedoeld in bijlage 1, punt 4 sub c van de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand. De LARAV stemt in met dit verzoek, met dien verstande dat in het programma ook aandacht zal worden besteed aan "asiel én bewaring" en het perspectief van het Unierecht. Daarenboven wordt de SVMA gevraagd niet-leden toe te laten tot deze cursus in het geval bij een volledige leegloop van bewaringszaken de OSR en SMN geen actualiteitencursussen meer aanbieden.

De Raad heeft dit advies overgenomen.

Overige werkzaamheden

Memo vreemdelingenpiket

Bij vreemdelingenpiket heeft een advocaat op basis van het op dat moment geldende Reglement piket en de Inschrijvingsvoorwaarden 2015 180 minuten om een melding te accepteren en 24 uur om een vreemdeling te bezoeken. Bij de vreemdelingenpiketmeldingen zou een kortere reactietermijn moeten worden gehanteerd en een termijn waarbinnen de advocaat zich meldt bij de vreemdelingendienst zodat een afspraak kan worden gemaakt ten aanzien van het bijwonen van het ver-/gehoor of het bezoek nadat de vreemdeling in bewaring is gesteld. Voorgesteld wordt om evenals bij de strafpiketmeldingen een reactietermijn van 45 minuten te hanteren. Indien aanwezigheid van de advocaat tijdens het ver-/gehoor gewenst is een verschijningstermijn van in beginsel 2 uur nadat de melding bij de Raad is binnen gekomen, tenzij er een expliciete afspraak is gemaakt met de vreemdelingendienst na deze 2 uurstermijn. En een bezoektermijn van 24 uur nadat de melding bij de Raad is binnengekomen wanneer rechtsbijstand pas na de bewaring verzocht wordt.

De LARAV stemt hiermee in.

Commissie continuïteit tolken

Naar aanleiding van een in 2015 uitgebracht advies waarbij gevraagd wordt beleid te maken voor die gevallen waarin in een asielzaak één en dezelfde tolk wordt ingezet heeft de Raad besloten hiertoe een commissie in te stellen. De LARAV heeft een advocaat en een LARAV lid (mevr. Rafi) voorgedragen als kandidaat lid voor deze commissie.

Rechtsbijstand in vreemdelingenbewaring

Continu onderwerp van aandacht is de rechtsbijstandverlening voor in bewaring gestelde vreemdelingen en de wijze waarop het Juridisch Loket het juridisch spreekuur vorm geeft in de detentiecentra voor vreemdelingen. In februari 2016 verscheen het rapport "Onderzoek De Rol van het JL voor vreemdelingen in bewaring Zeist" naar aanleiding van een in opdracht van de Raad voor Rechtsbijstand uitgevoerd onderzoek door het Instituut voor Strafrecht & Criminologie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Het frappeert de LARAV dat ingeslotenen aangeven niet goed bekend te zijn met het bestaan van het Juridisch Loket in het detentiecentrum, terwijl eerder onderzoek in 2012 tot dezelfde conclusie leidde.